

Sygn. akt VIII U 558/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2018 r. w Gliwicach

sprawy J. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanych S. M. i V. T.

o wydanie zaświadczenia w/s z zakresu ubezpieczeń społecznych

na skutek odwołania J. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 18 stycznia 2018r. **nr** (...)

z dnia 18 stycznia 2018 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z 18 stycznia 2018 roku nr (...) w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu wydanie „zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla S. M. na okres od 25 września 2017 roku do 6 września 2018 roku.

2. zmienia zaskarżoną decyzję z 18 stycznia 2018 roku nr (...) w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu wydanie „zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla V. T. na okres od 25 września 2017 roku do 22 lutego 2018 roku.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 558/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 18 stycznia 2018r. nr (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wydania „Zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla S. M. na okres od 25 września 2017r. do 6 września 2018r.

Decyzją z 18 stycznia 2018r. nr (...) organ rentowy odmówił wydania

„ Zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla V. T.

na okres od 25 września 2017r. do 22 lutego 2018r.

W uzasadnieniach obu decyzji organ rentowy wskazał, że nie przedłożono dowodów na potwierdzenie, że w Polsce znajduje się ośrodek interesów życiowych pracowników S. M. i V. T. zgodnie z art.11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 987/2009. Organ rentowy wskazał, że zarówno płatnik składek jak i w/w pracownicy nie wskazali okoliczności, które potwierdzałyby, że zamiarem tych pracowników jest stałe związanie się z Polską. Nie została też wyjaśniona ich sytuacja rodzinna. Nadto adres podany przez płatnika składek jako adres zamieszkania S. M. i V. T.

nie wskazuje, że Polska jest ośrodkiem interesów życiowych tych pracowników, ponieważ jest to adres pracodawcy, pod którym zamieszkują również inni obywatele Ukrainy, którzy świadczą pracę na rzecz L. (...).

Odwołujący J. L. domagał się zmiany zaskarżonych decyzji podnosząc, że w/w pracownicy z Ukrainy zostali zatrudnieni w firmie odwołującego, gdy zaczęło brakować pracowników na lokalnym rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w G. oraz starosta wydali poświadczenia o możliwości zatrudnienia pracowników spoza Unii Europejskiej. Pracownicy ci posiadają zameldowanie oraz odprowadzają podatki w naszym kraju.

Zainteresowani S. M. i V. T. na rozprawie 22 czerwca 2018r. oświadczyli, że przychylają się do stanowiska odwołującego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy wniósł również o zasądzenie od odwołującego na rzecz tego organu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Odwołujący J. L. od 25 lat prowadzi firmę transportową w ruchu międzynarodowym. W okresie ostatniego roku zatrudnił 16 kierowców. W zależności od potrzeb kierowcy przebywają w trasach od dwóch tygodni do dwóch miesięcy. Później korzystają z dni wolnych, po czym wyruszają w następne trasy. Odwołujący zatrudnia sześciu kierowców z Polski i pozostałych z Ukrainy. Kierowcy z Ukrainy, w tym zainteresowani S. M. i V. T. mieszkają w domu jednorodzinnym, w którym mieszka również odwołujący. W tym domu znajduje się też siedziba firmy. Odwołujący udostępnia w tym domu pokoje kierowcom z Ukrainy. Są to pokoje dwuosobowe.

Zainteresowany S. M. pochodzi z Ukrainy. W Polsce przebywa od 2016r., przy czym od stycznia 2017r. pracuje u odwołującego. Zdecydował się na pracę w Polsce ze względu na lepsze warunki finansowe.

W dniu 13 stycznia 2017r. zawarł umowę o pracę z odwołującym na czas nieokreślony od 16 stycznia 2017r. na stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego kat.C + E. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano G. ul. (...), kraj i zagranica wg. zleceń. Dalej określono, że zainteresowany będzie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 2.000 zł.

Prezydent Miasta G. wydał 26 września 2017r. potwierdzenie zameldowania cudzoziemca na pobyt czasowy w stosunku do zainteresowanego na czas trwania pobytu od 26 września 2017r. do 6 września 2018r.

Po rozpoznaniu wniosku odwołującego Wojewoda (...) wydał 12 czerwca 2017r. zezwolenie typ A nr (...) na pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla zainteresowanego S. M. celem wykonywania pracy kierowcy samochodu ciężarowego w pełnym wymiarze czasu pracy na okres od 15 czerwca 2017r. do 14 czerwca 2020r.

Zainteresowany S. M. legitymuje się wydanym przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego Świadectwem Kierowcy Nr B – (...) do celów zarobkowego przewozu drogowego rzeczy na podstawie licencji wspólnotowej ważnym od 25 września 2017r. do 20 września 2018r.

Odwołujący J. L. zgłosił zainteresowanego S. M. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownika od 16 stycznia 2017r.

Zainteresowany S. M. jest kawalerem. Wyjeżdża w trasy na różne okresy od miesiąca do dwóch. W przerwach pomiędzy trasami spędza czas w Polsce, a także wyjeżdża na Ukrainę. W ciągu roku na Ukrainie jest łącznie przez 3 – 4 miesiące.

W Polsce ma założony rachunek bankowy. Rozlicza się z polskim Urzędem Skarbowym.

Zainteresowany V. T. również pochodzi z Ukrainy. W Polsce przebywa od 2013r., przy czym od marca 2017r. pracuje u odwołującego. Zdecydował się na pracę w Polsce ze względu na lepsze warunki finansowe.

W dniu 8 marca 2017r. zawarł umowę o pracę z odwołującym na czas nieokreślony od 9 marca 2017r. na stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego kat.C + E. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano G. ul. (...), kraj i zagranica wg. zleceń. Dalej określono, że zainteresowany będzie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 2.000 zł.

Decyzją z 30 czerwca 2017r. Wojewoda (...) orzekł o udzieleniu zainteresowanemu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w L. (...) na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w pełnym wymiarze czasu pracy od 30 czerwca 2017r. do 7 marca 2020r.

Prezydent Miasta G. wydał 11 września 2017r. potwierdzenie zameldowania cudzoziemca na pobyt czasowy w stosunku do zainteresowanego na czas trwania pobytu od 11 września 2017r. do 7 marca 2020r.

Zainteresowany V. T. legitymuje się wydanym przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego Świadectwem Kierowcy Nr B – (...) do celów zarobkowego przewozu drogowego rzeczy na podstawie licencji wspólnotowej ważnym od 21 marca 2017r. do 22 lutego 2018r.

Odwołujący J. L. zgłosił zainteresowanego V. T. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownika od 7 czerwca 2017r.

Zainteresowany V. T. wyjeżdża w trasy na różne okresy od miesiąca do dwóch. W przerwach pomiędzy trasami spędza czas w Polsce wraz z żoną np. przez tydzień, a potem wracają na Ukrainę na różne okresy od 6 tygodni do dwóch miesięcy. W Polsce ma założony rachunek bankowy. Rozlicza się z polskim Urzędem Skarbowym.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego oraz zeznań odwołującego J. L. i zeznań zainteresowanych (protokół elektroniczny z rozprawy z 22 czerwca 2018r. czas 00:05:35 – 00:44:38) jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów i niekwestionowane przez strony.

Sąd oddalił dalsze wnioski dowodowe organu rentowego uznając, iż są one bezprzedmiotowe w sytuacji, gdy przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło na wystarczające wyjaśnienie wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności. W szczególności Sąd miał na uwadze, że obowiązujące przepisy nie wymagają dla wydania zaświadczenia A1 spełnienia innych warunków aniżeli legalne zamieszkiwanie na terytorium państwa członkowskiego, a warunek ten w przypadku zainteresowanych został spełniony.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie J. L. zasługuje na uwzględnienie.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezsporne było, że zainteresowani S. M. i V. T. jako obywatele Ukrainy, zatrudnieni są przez polskiego pracodawcę, a mianowicie odwołującego J. L., przy czym pracę wykonują na terenie kilku państw Unii Europejskiej. Spór sprowadzał się do ustalenia czy zainteresowani mogą podlegać polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego, a w konsekwencji czy organ rentowy winien wydać dla zainteresowanych zaświadczenie A1.

Na wstępie należy wskazać, że zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym określa ustawa z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U.

z 2017r., poz. 1778 ze zm.), która w art. 2a ust. 1 stoi na gruncie równego traktowania wszystkich ubezpieczonych bez względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, stan cywilny oraz stan rodzinny. Zatem nie ulega wątpliwości, że regulacjom tej ustawy podlegają co do zasady także obywatele państw obcych, którzy na terenie Polski podejmują działalność stanowiącą podstawę objęcia ich obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 w związku z art.6 ust.1 pkt 1 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej podlegają obywatele państw obcych zatrudnieni na podstawie umów o pracę, o ile ich pobyt

na terenie Polski ma charakter stały. Stały pobyt, to pobyt niezmienny w danym okresie, czyli w okresie realizacji podstawy ubezpieczenia. Istotne znaczenie ma zatem,

czy obywatel obcego państwa przebywając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wykonuje stałą pracę w charakterze pracownika (por wyroki Sądu Najwyższego

z: 12 lipca 2017r. sygn. II UK 295/16, 17 września 2009r. II UK 11/09, 6 września 2011r. I UK 60/11). Ustawa z 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016/1990 ze zm.)

w art. 114 ustanawiającym warunki wydania zezwolenia stanowi, że zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udziela się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy oraz spełnione są łącznie następujące warunki - cudzoziemiec posiada: ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych

ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu; miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Występujący w sprawie zainteresowani - obywatele Ukrainy wykonujący pracę kierowcy w międzynarodowym transporcie drogowym na podstawie zawartych umów

o pracę z Polskim pracodawcą mającym siedzibę w Polsce mają zamiar - co najmniej przez czas trwania umów o pracę - przebywać na stałe na terenie Polski w celu świadczenia pracy zarobkowej, dającej im źródło utrzymania i mają w Polsce zagwarantowane miejsce zamieszkania. Posiadają ważne pozwolenia na pracę i są też zameldowani na pobyt czasowy na terytorium Polski, zatem legalnie mieszkają

i pracują w Polsce. W świetle powyższego zasadnym jest wniosek, że spełniają warunki do podlegania polskiemu ustawodawstwu na gruncie ustawy systemowej.

Zważywszy, że zainteresowani zatrudnieni przez polskie przedsiębiorstwo

i wykonujący pracę na terytorium Polski równocześnie wykonują pracę najemną

na terytorium innych krajów członkowskich Unii Europejskiej, rozważenia wymagało zastosowanie w sprawie przepisów wspólnotowej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - rozporządzenia z Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004

z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.U.E Nr L.04.166/1) zwane rozporządzeniem podstawowym, a także rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z

16 września 2009r. dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) Nr 883/2004 (Dz.Urz.UE Nr L.09.284/1) zwane rozporządzeniem wykonawczym

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich Unii Europejskiej opiera się na zasadzie, że osoby przemieszczające się na terytorium Unii podlegają systemowi zabezpieczenia społecznego tylko jednego państwa członkowskiego (art. 11 rozporządzenia podstawowego) i zasadą jest stosowanie jako właściwego miejsca wykonywania pracy, zaś wyjątki objęte zostały dyspozycją m.in. art. 13 ust. 1 rozporządzenia podstawowego i zgodnie z tym przepisem osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim lub jeżeli nie wykonuje znacznej części pracy w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania - ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, jeżeli jest zatrudniona przez jedno przedsiębiorstwo lub jednego pracodawcę.

Przepisy art. 13 ust. 2 i 3 rozporządzenia podstawowego mają na celu wyeliminowanie podwójnego (lub wielokrotnego) ubezpieczenia w różnych państwach członkowskich albo zapobieżenie sytuacji, w której dana osoba nie będzie podlegała żadnemu ustawodawstwu, a więc z punktu widzenia ustalenia ustawodawstwa istotne jest, aby w jego wyniku zainteresowany został objęty ubezpieczeniem tylko w jednym państwie członkowskim i aby mógł zrealizować ustanowione w art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego uprawnienie do wystąpienia do instytucji danego państwa członkowskiego z wnioskiem o wydanie poświadczenia na formularzu A1. Ocena takiego żądania należy do organów i instytucji właściwych tego państwa członkowskiego, zaś poświadczenie ustawodawstwa na formularzu A1 jest ogólnoeuropejskim dokumentem służącym do potwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym na terenie innych krajów członkowskich Unii Europejskiej niż kraj, którego dana osoba jest obywatelem.

Stosownie do art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz.U. UE.L.2010.344.1) w/w rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem, że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

Powstały spór wymagał rozstrzygnięcia czy występujący w sprawie zainteresowani - obywatele Ukrainy, spełniają warunki wymienione w art. 1 rozporządzenia rozszerzającego a w szczególności czy "zamieszkują legalnie na terytorium państwa członkowskiego" czyli na terytorium Polski. Oceniając ten element należy przytoczyć reguły jakimi kierowano się przy wydawaniu rozporządzenia rozszerzającego, a które wyrażone zostały w jego preambule. Wynika z nich, że Parlament Europejski, Rada oraz Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wezwały do lepszej integracji obywateli państw trzecich, którzy legalnie zamieszkują na terytorium państw członkowskich, poprzez przyznanie im jednolitych praw, odpowiadających możliwie jak najbardziej tym, z których korzystają obywatele Unii. Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych na posiedzeniu 1 grudnia 2005 r. podkreśliła, że Unia musi zapewnić sprawiedliwe traktowanie obywatelom państw trzecich, którzy legalnie przebywają na terytorium państw członkowskich, oraz że bardziej energiczna polityka w zakresie integracji powinna stawiać sobie za cel zagwarantowanie im praw i obowiązków porównywalnych do praw i obowiązków obywateli Unii. Zaznaczono przy tym, że na mocy niniejszego rozporządzenia rozporządzenie nr 883/2004 i rozporządzenie nr 987/2009 powinny mieć zastosowanie tylko o tyle,

o ile dana osoba już legalnie zamieszkuje na terytorium państwa członkowskiego. Legalne zamieszkanie powinno być zatem warunkiem wstępnym stosowania tych rozporządzeń.

Przepisy rozporządzenia rozszerzającego nie zawierają definicji "legalnego zamieszkania". Natomiast w art. 1 rozporządzenia podstawowego znajdują się wskazania, że określenie "zamieszkanie" oznacza miejsce, w którym osoba zwykle przebywa (lit. j). Pojęcie to niewątpliwie należy też łączyć z legalnym pobytem i legalnym zatrudnieniem na terytorium państwa członkowskiego.

Jedynie dla rozstrzygnięcia rozbieżności pomiędzy instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich zostały skonkretyzowane w art.11 rozporządzenia wykonawczego elementy jakie należy brać pod uwagę przy ustalaniu ośrodka interesów życiowych zainteresowanych z punktu widzenia ustawodawstwa właściwego, prawa do świadczeń i rozliczeń między instytucjami.

Zatem na gruncie rozpoznania niniejszej sprawy, wbrew temu co podnosi organ rentowy, przepisy art.11 (j.w.) nie znajdują zastosowania, bowiem rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, gdy dana osoba już legalnie zamieszkuje na terytorium państwa członkowskiego. Bezzasadnie zatem organ rentowy w oparciu o art.11 rozporządzenia wykonawczego próbował definiować pojęcie miejsca zamieszkania zainteresowanych, jako centrum ich życiowych interesów.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznania tej sprawy należy stwierdzić, że zainteresowani S. M. i V. T. – obywatele Ukrainy przebywają w Polsce legalnie, legalnie są zatrudnieni w charakterze pracowników i wykonują pracę o charakterze stałym. Zainteresowani posiadają bowiem zezwolenia Wojewody (...) na pracę w firmie prowadzonej przez odwołującego na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego na podstawie umowy o pracę, są zameldowani w Polsce na pobyt czasowy, legitymują się też wydanym przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego Świadectwem Kierowcy do celów zarobkowego przewozu drogowego rzeczy na podstawie licencji wspólnotowej. Okoliczności te nie były zresztą kwestionowane przez organ rentowy.

W takiej sytuacji zainteresowani mają prawo do równego traktowania z obywatelami polskimi w zakresie zabezpieczenia społecznego i dlatego znajdują do nich zastosowanie przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004r.

z 29 kwietnia 2004r. oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 na mocy art.1 rozporządzenia rozszerzającego i to bez względu na to, że mają stałe miejsce zameldowania na Ukrainie i tam pozostawili swoją rodzinę, czy mają zamiar stałego pobytu w Polsce, czy też na Ukrainie znajduje się ich „ centrum życiowe ”.

W konsekwencji zainteresowani zatrudnieni w Polsce, czyli w państwie, w którym znajduje się siedziba ich pracodawcy, wykonujący pracę kierowcy transportu międzynarodowego na terenie różnych państw Unii, podlegają ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych, stosownie do art.13 ust.1 lit.b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004.

Zatem organ rentowy jest zobowiązany potwierdzić, że w okresie pracy za granicą właściwe jest dla zainteresowanych ustawodawstwo polskie.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił w pkt 1 i 2 zaskarżone decyzje orzekając jak w sentencji

SSO Grażyna Łazowska